Kommunstyrelsen

Utred uppgifter om möjlig otillbörlig påverkan vid 2026 års val

Christofer Fjellner (M)
Gulan Avci (L)
Jonas Naddebo (C)
Nike Örbrink (KD) (e.y)

Begäran om extra sammanträde i kommunstyrelsen med anledning av uppgifter om möjlig otillbörlig påverkan vid 2026 års val

Det svenska valsystemet bygger på att valen ska vara fria, hemliga och direkta. Det innebär inte enbart att rösten ska avges utan insyn, utan också att varje väljare ska kunna fatta sitt beslut självständigt och utan otillbörlig påverkan.

Under 2026 års val har det förekommit uppgifter i medier om möjliga former av organiserad eller gruppbaserad påverkan i samband med röstningen. Detta har inte minst framkommit i valdistrikt i Borlänge, Dalarna. Samtidigt har Peter Wennblad i en artikel i Svenska Dagbladet (24 september 2026) hänvisat till uppgifter från personer som arbetat med och ansvarat för förtidsröstning i Järvaområdet. Enligt de återgivna uppgifterna ska röstmottagare ha uppfattat situationer där väljare röstat på samma parti och kryssat samma kandidat efter att ha fått instruktioner av andra personer. Uppgifterna har beskrivits som så allvarliga att de väcker frågor om valpåverkan och om enskilda väljares möjlighet att rösta fritt och självständigt. Uppgifterna kring Järva är inte i sig ett fastställt konstaterande av valfusk, men tillsammans med pågående utredning av valfusk i Borlänge bör de anses tillräckligt allvarliga för att inte kunna lämnas utan en saklig prövning.

Det är angeläget att Stockholms stad inte avfärdar dylika uppgifter utan att först klarlägga om det finns konkreta omständigheter som bör utredas. Jag menar att så är fallet, att en utredning omgående måste tillsättas och att den bedrivs rättssäkert och neutralt. Den ska inte utgå ifrån att valfusk har förekommit, utan pröva om det finns underlag för att misstänka att väljare har utsatts för otillbörlig påverkan eller att andra regler för valgenomförandet har överträtts

Stockholms stads valnämnd har själv identifierat otillbörlig påverkan, ryktesspridning och felaktig information som frågor av betydelse för valens genomförande. Stockholms stad har vidare redovisat att den nya ordningen för incidentrapportering innebär att avvikelser som kan påverka valens genomförande ska rapporteras skyndsamt till Valmyndigheten. Det gäller bland annat händelser där någon har hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller på annat sätt otillbörligen verkat vid valet.

Med anledning av vad som nu omskrivs i media finner vi fog för att kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en utredning av valet i Stockholms stad. Det är rimligt att kommunstyrelsen säkerställer att inkomna incidentrapporter och andra uppgifter från 2026 års

val sammanställs och analyseras. Om uppgifter inte har rapporterats genom den ordinarie incidentrapporteringen bör staden undersöka om det beror på att händelser inte har upptäckts, att de har bedömts falla utanför rapporteringsrutinen eller att rutinen inte har varit tillräckligt känd eller tydlig.

En eventuell otillbörlig påverkan i en vallokal kan samtidigt påverka mer än ett val. I Stockholms stads vallokaler och röstningslokaler genomförs röstning till såväl riksdagen som regionfullmäktige och kommunfullmäktige. Det går därför inte att begränsa en utredning till kommunvalet, varför utredningen måste omfatta samtliga tre valen, samt redovisa vilka åtgärder som krävs för att säkerställa att liknande uppgifter kan upptäckas, rapporteras och hanteras bättre i framtiden.

Avslutningsvis vill jag understryka att det är viktigt både för rättssäkerheten och för allmänhetens förtroende att staden inte drar slutsatser om enskilda personer eller grupper utan tillräckligt faktaunderlag. Samtidigt får kravet på bevisning inte användas som skäl för att avstå från att utreda allvarliga och återkommande uppgifter. Om utredningen skulle visa att väljare kan ha utsatts för otillbörlig påverkan så måste Stockholms stad vidta konkreta åtgärder inför kommande val.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag följande:

Att kommunstyrelsens ordförande skyndsamt sammankallar till ett extra sammanträde i kommunstyrelsen för att tillsätta en oberoende och extern granskning av de oegentligheter som har framkommit i media i om valet 2026 i Stockholms stad vad gäller otillbörlig påverkan på väljare eller andra avvikelser från föreskriven ordning

att utredningen ska omfatta valet till kommunfullmäktige, regionfullmäktige och riksdagen, eftersom samma kommunala röstmottagningsställen används för samtliga tre val,

att eventuella uppgifter om brott eller allvarliga avvikelser från föreskriven ordning utan dröjsmål ska lämnas vidare till Polismyndigheten och Valmyndigheten i enlighet med gällande regler,

att stadsledningskontoret ska efter avslutad utredning återkomma till kommunstyrelsen med förslag på eventuella åtgärder inför kommande val, inklusive eventuella förändringar av utbildning, bemanning, incidentrapportering, information till väljare och samverkan med berörda myndigheter och civilsamhällesaktörer.